

Tichý Stanley s velkým srdcem

Mírný úsměv, vlídný pohled, klidná tišší povaha. Byl štíhlý, ne příliš vysoký, líce mu nezvykle lemovaly kotlety. Každé pracovní ráno překračoval bránu našeho střediska pro kluky z ulice. Mezi naše děti pěkně zapadl. Uměl si s nimi hrát, našel si pro ně čas. Vyzařovala z něj zvláštní pohoda, klid, vyrovnanost. Jak moc bych si přála, aby mohl v našem středisku zůstat a věnovat se klukům až do večera. Rád sedával na kašně se sochou Dona Boska, pod kterou jsme se jednou sešli i my dva, aby mi vyprávěl svůj životní příběh.

Stanley byl jedním ze šťastnějších dětí, které mohly vyrůstat v úplně rodině spolu s oběma rodiči a starším bratrem. „Bydleli jsme ve vesnici. Neměli jsme žádnou zahrádku, ani políčko, ani slepice. Proč, to nevím. Tatínek často pracoval jako nádeník u Masajů. Hlídal jejich početná stáda, prodával kravské mléko nebo polévku. Občas dostal nějakou výslužku, třeba porci polévky, kterou jsme si společně doma rozdělili. Na pastvinách sbíral staré a ztracené oblečení, které tam zapomněli nebo vyhodili jiní pastevcí. To nám pak nosil domů a my v tom chodili, protože jsme neměli peníze, abychom si mohli koupit nové. V naší vesnici nebyla voda, a tak pro ni musela maminka každý den chodit daleko. Občas jsem ji taky doprovázel.“ Kolikrát se stalo, že rodina usínala hladová, špinavá, nouzí zkroušená... Přesto vděčná za každé nové společné ráno.

Nairobi je místem, které dokáže člověka vynést ke hvězdám, nebo ho nemilosrdně svrhnout do propasti absolutní bídy a beznaděje. Přesto je v očích vesničanů zářivou nadějí na lepší život. A tak se jednoho dne rodina malého Stanleyho sbalila a vydala na cestu za snem o lepším životě. Jenže ten se nedostavil. Místo práce, bezpečného bydlení a zajištění základních potřeb rodiny museli rodiče hledat cestu, jak v několikamilionovém městě vůbec přežít. Nakonec se jim podařilo dostat se do malého slumu kousek od salesiánského střediska. *„Rodiče našli nějaký malý plechový domeček ve slumu Kuwinda, tady kousek od našeho střediska, který jsme si mohli pronajmout. Tatínek dostal práci na farmě, která v té době byla hned vedle slumu, staral se tam o dobytek.“* Na pár týdnů se zdálo být vše na lepší cestě. Jenže sotva se rodina usadila a vydělala na nájem, majitel farmy zavřel a pracovníky propustil. Stanleyho rodina tak přišla o jediný příjem a znova se ocitla na hraně přežití. Hlad, který malého Stanleyho trápil, nebylo čím utišit. Strach z dalšího nejistého dne i opilých a zfetovaných lidí pohybuujících se po ulicích slumu nebylo možné přehlušit jinak než v náručí rodičů.

Rodina neměla peníze ani na nákup oleje do lampy, která by svou září pronikala, v očích malého chlapce, tak děsivou noční tmou. *„Když tatínek ztratil práci, bylo to hodně těžké. Neměli jsme co jíst, ani čím doma svítit. A být celou dobu potmě, to se mi vůbec nelíbilo. Báł jsem se. Pak jednoho dne přišli nějakí muži, kteří vybírali nájem. Jenže my jsme jim neměli co dát. Neměli jsme žádné peníze, a tak nás vyhodili z toho domu na ulici. Rodiče z toho byli hodně špatní, ale naštěstí jsme měli v jiném slumu jednoho strýce, u kterého jsme mohli na nějakou dobu zůstat, než si tatínek najde novou práci a budeme se moci zase odstěhovat. Nebylo to jednoduché, protože nás v jeho domě bydlelo hodně, ale byli jsme rádi, že nejsme na ulici.“* Když se rodina po měsíci vrátila zpět do Kuwinda slumu, začal malý chlapec chodit do salesiánské školky. *„Náramně se mi tam líbilo. Vždycky jsem se těšil na to, jak zase půjdu do školky. Učil jsem se spolu s ostatními dětmi číst a psát. Našel jsem si tam i několik dobrých kamarádů, s kterými jsem si hrával o přestávce. Nejraději jsem ale měl čas oběda. To nám vždycky přivezli gideri (uvařené fazole s kukuřicí).*

Byl jsem šťastný, že mám ten den co jíst.“ Nezřídka bylo toto jídlo jediným, které ten den vkládal Stanley do úst.

Po dvou letech Stanley nastoupil na salesiánskou základní školu Bosco Boys. Na rozdíl od chlapců z ulice zde ubytovaný nebyl, školu denně navštěvoval. Začátky pro něj nebyly jednoduché. *„Spousta mých spolužáků byli o hodně starší kluci z ulice, kteří chtěli mít nad námi mladšími spolužáky nadvládu. Neuměli řešit konflikty a neshody jinak než pěstmi, takže když se jim něco nelíbilo, bili nás. Pamatuju si, jak se mi někteří starší chlapci posmívali.“* Přesto si Stanley postupně i mezi nimi našel kamarády. *„Vždycky jsem si říkal, že to časem přejde.“* A přešlo. Stanleyho mírná povaha pomáhala jeho kamarádům ovládat i své emoce a řešit neshody nenásilně. A tak se stala chlapcova školní léta obdobím, na které rád vzpomíná. *„Vždycky jsem rád hrával fotbal na hřišti společně s ostatními kluky. Hodně jsem si vážil i možnosti chodit do kaple, která nám byla celý den k dispozici. Člověk se tam mohl na chvílku pomodlit, jen tak si v tichosti sednout.“*

Postupně se z malého chlapce stával mládenec, jenž rozvíjel jak své znalosti, tak i osobnost díky spravedlivé otcovské lásce salesiánských kněží. *„Byli to právě salesiáni, kdo mi pomáhali přijímat pravidla, mít disciplínu i učit se rozumět druhým dětem a respektovat je, i když jsou odlišní, zranění a možná snad právě proto zlí. Vždycky se mě snažili v tomto duchu vést a říkali mi, že tím jim mohu nejvíc pomoci změnit se.“* Přestože byl ve škole Stanley spokojený, doma se vždy každodenně setkával s bolavou realitou života ve slumu. *„Někdy se stávalo, že jsem ráno nepřinesl do školy úkoly, protože jsme neměli doma ani elektrinu, a zrovna ani olej do lampy. Učitelé to nechápali, a tak mě za to trestali. Taky se stávalo, že můj školní oběd byl jediným jídlem, které jsem ten den jedl. Ve slumu to také nebylo jednoduché i z jednoho dalšího důvodu. Ne všechny děti a mladí lidé mohli chodit do škol. A tak ti, co tu možnost neměli, mi záviděli a snažili se mě ze školy stáhnout. Někdy chtěli, ať pijú, nebo kouřím s nimi, jindy mi nabízeli drogy, někdy byli na mě zlí a chtěli mě zbít.“* Přesto se Stanley nevzdával a pokračoval. Když přešel čas dětských her, začal Stanley studovat na střední škole. Školné mu platili sponzoři, které se salesiánům podařilo pro hochy zajistit,

protože patřil mezi žáky s velice dobrým prospěchem. „Na střední škole to bylo fajn, ale některé věci mě hodně štvaly a mrzely. Najednou jsme pro vychovatele nic neznamenal, byli k nám i našim problémům lhostejní. Taky se na internátě hodně kradlo, nebyl tam vůbec takový řád jako v Bosco Boys. Hodně mi tam chyběla i kaple, mše svaté a katecheze, které jsme u salesiánů měli každý den.“

Krátce po nástupu však čelil dalšímu problému, který tvrdě zasáhl celou jeho rodinu. „Slum, ve kterém jsme bydleli, úplně celý shořel. Nezůstal ani kostel. Prostě vůbec nic. Rázem jsme přišli úplně o všechny věci. Bylo to pro všechny velké neštěstí, ale byli jsme rádi, že nikdo neuhorel. Ten hrozný pocit stát uprostřed popeliště s tím, že ještě před pár hodinami to byl náš domov... Neměli jsme kam jít, ale vláda nakonec nechala postavit provizorní stany, než jsme si mohli vybudovat nový slum.“ Trvalo několik měsíců, než se podařilo postavit nové domečky, sehnat nejzákladnější „výbavu“, jako je matrace, oblečení, nádobí... Tehdy byli rodinám salesiáni nablízku a pomáhali jim v těch nejtěžších chvílích nejen duchovně, ale i materiálně. A tak se mladý Stanley mohl po čase vrátit do školy a pokračovat ve studiích.

Závěrečné zkoušky složil úspěšně, a když se s osvědčením vrátil zpět k salesiánům, nabídli mu možnost další stipendijní podpory studia na univerzitě, po odsloužení jednoho roku dobrovolnické služby ve středisku. „Byl jsem velice rád, že mi dali tuto možnost, protože jinak bych studovat nemohl. A tak, jak víš, docházím na půl dne k vám do Langaty a odpoledne jsem s kluky v Kuwindě. Je to pěkná zkušenost. Začátkem příštího roku mě čekají přijímací zkoušky na vysokou školu. Vybral jsem si obor ekonomika a statistika, tak doufám, že to bude v pohodě.“ Stanley věří, že bude ve studiích úspěšný, a podaří se mu tak splnit si svůj sen. „Kdybych si mohl něco v životě přát, chtěl bych, aby moje rodina mohla odejít ze slumu, abychom mohli společně bydlet na jiném, bezpečnějším čistějším místě, kde bude elektřina, voda a kde už nebudeme mít hlad. A kde budeme mít svoje soukromí. To je můj sen a přání.“ Klíč k tomuto životu ještě v rukou Stanley netřímá, ale zná již cestu. Jestliže na ní bude pokračovat s takovou vytrvalostí a pevným krokem jako doposud, věřím, že k němu i dojde.